

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-1-162 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 06-04/56-14
Karar Tarihi : 26.1.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Cengiz SOYSAL, Harun ULU

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

20

: Ay-Pet Oto Bakım ve Petrol San. Ve Tic. Ltd. Şti. (AYPET)
Nurlu Pınar Mah. Karlı Sk. No:70 Manisa
Temsilcisi Av. Bülent Yarol
Nadir Nadi Cad. Tibaş İşhanı Kat:3/316 Konak/İzmir

D. KARŞI TARAF : The Shell Comany of Turkey Limited (SHELL)
Kocayol Cad. İbrahimağa Sok. No:7 Bostancı/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: SHELL ve AYPET arasında akdedilmiş olan bayilik sözleşmesinin rekabet hukukuna uygunlaştırılmasında ortaya çıkan anlaşmazlığa ilişkin şikayet.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle; AYPET ile SHELL arasındaki bayilik sözleşmesinin rekabet hukukuna uygunluğunun sağlanması çalışmalarında SHELL'in hukuka aykırı davrandığı iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 27.12.2005 tarih ve 1524 sayılı ile intikal eden başvuruya ilişkin hazırlanan 19.1.2006 tarih, 2005-1-162/İİ-06-CS sayılı İlk İnceleme Raporu, 20.1.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-110/9 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-04 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; AYPET tarafından Shell hakkında yapılan şikayete ilişkin önaraştırma veya soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikayetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dosya mevcudu bilgilere göre; taraflar esas itibarıyla 1992 yılında sağlayıcı-bayi ilişkisine girmişler, bu ilişki içinde AYPET bayiliğin söz konusu olduğu mülkiyet sahibi oldukları istasyona ilişkin SHELL ile 20 yıl süreli kira sözleşmesi yapmış, bunun karşılığında istasyonun işletilmesine ilişkin de 1 yıl süreli olan ancak

50 tarafların feshi ihbarda bulunmaması halinde otomatik olarak uzayan sözleşme yapmışlardır.

Şikayet dilekçesinde sürelerle ilişkin hususla birlikte, SHELL tarafından gerçekleştirilen bazı uygulamalar özetlenmiştir. Bunlar:

- SHELL tarafından AYPET'e ayrılan kar payının çok düşük olduğu,
- AYPET ile diğer bayiler arasında SHELL'in ayrımcılık yaptığı,
- AYPET'in 'smart kart' ile yaptığı satışlardan SHELL'in %0.75 pay aldığı ve bu bedelin gerekçesinin belli olmadığı,
- AYPET'in LPG satışı yapmasına SHELL tarafından izin verilmediği

60

gibi hususlardır. Esas itibarıyla yukarıdaki iddiaların, sağlayıcı ve bayisi arasındaki ilişkiyi 2002/2 sayılı dikey anlaşmalara ilişkin Tebliğ'in dışına çıkaran, başka bir ifadeyle Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal oluşturan bir durum teşkil etmediği görülmektedir. Nitekim şikayet dilekçesinin yoğunlaştığı noktanın da süreye ilişkin olduğu görülmektedir.

70 Şikayet dilekçesinde, eski sözleşmede süre 1 yıl olup her yıl sonunda otomatik yenileme söz konusu iken, 7.1.2003 tarihli sözleşmede sürenin 5 yıl olarak yenilediği ancak her yıl sonunda otomatik yenilemenin devam ettiği, başka bir deyişle hukuka aykırılığın söz konusu olduğu belirtilmektedir. 7.1.2003 tarihinde yenilenmiş olan sözleşmenin süreye ilişkin 30. maddesi aşağıdaki şekildedir:

"İşbu İşletme Sözleşmesi 7.1.2003 tarihinde 1 (bir) nüsha olarak tanzim edilmiş olup, süresi 5 (beş) yıldır. Ancak taraflardan herhangi biri sözleşmenin sona ermesinden bir ay evvel feshi ihbarda bulunmadığı takdirde, işbu sözleşme her seferinde aynı kayıt ve şartlar ile birer sene için uzatılmış olur. Hitamından bir ay evvel fesih edilmeme suretiyle uzatılan anlaşma süresi her şart altında beş yılı aşamaz. İşbu anlaşma 7.1.2008 tarihinde kendiliğinden münfesih olur."

80 Yukarıdaki maddeye ilişkin konuyu inceleyen raportörlerce SHELL'in Avukatı ile yapılan görüşmede, yeni yapılan sözleşmelerde sürenin 1 yıl ve otomatik olarak uzayan şekilde belirlendiği ancak bu uzamanın 5 yıl ile sınırlandırıldığı belirtilmiştir. Yukarıda yer alan maddeye bakıldığında da, otomatik uzamaya ilişkin ibarenin ardından sözleşmenin 7.1.2008'de kendiliğinden münfesih olacağı belirtilmiştir. Başka bir ifadeyle, sözleşmenin yeni halinde sürenin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun olarak oluşturulduğu görülmektedir.

90 AYPET tarafından yapılan bir diğer itiraz ise, bu değişikliğin sadece işletme sözleşmesini kapsadığı, uygunluğun sağlanması için kira sözleşmesinin de aynı şekilde değişikliğe uğraması gerektiği yönündeki iddiasıdır. Şikayetçinin örnek olarak gösterdiği 2.10.2003 tarih ve 03-64/770-356 sayılı kararda da belirtildiği üzere;

"... rekabet hukuku açısından sözleşme sürelerinin tespiti haricinde, işletme sözleşmesinin geçersizliği, edinilmiş hakların nasıl geri verileceği veya kira/intifa hakkı ya da ariyet sözleşmeleri gibi taraflar arasındaki diğer anlaşmaların ne

06-04/56-14

ölçüde isletme sözleşmesinin esaslı bir parçası olduğu ve ne şekilde etkileneceğine ilişkin hususların özel hukuk hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.”

100

Sözleşmenin yenilendikten sonraki halinde, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamı dışına çıkaracak bir hükmün bulunmaması da dikkate alındığında, ortada önaraştırma yapılmasını ya da soruşturma açılmasını gerektirecek bir hususun bulunmadığı değerlendirilmektedir.

J. SONUÇ

Dosya konusu şikayete ilişkin olarak bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.